

MATE Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet/ Természetvédelmi Biológia Tanszék

Fritz Dániel

**A gyöngybagolyvédelem 40 éve Zala vármegyében: természetvédelmi tapasztalatok
és további szükséges fajvédelmi intézkedések**

Természetvédelmi mérnöki BSC, nappali munkarend

Dr. Kondorosy Előd István, egyetemi tanár, MATE Georgikon Campus

Dr. Klein Ákos, ügyvezető, Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány

A gyöngybagoly széles körben elterjedt, épületlakó faj, amelynek hazai állománya az elmúlt évtizedekben jelentős ingadozást mutatott. Az IUCN szerint Európában nem veszélyeztetett (Least concern) kategóriába sorolják. Az állat természetvédelmi értéke 100.000Ft.

A kutatásom alapját a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) gyűrzési adatbázisai, a Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány (GYBA) több évtizedes terepi felmérései, az 1980-as évek történeti, valamint saját megfigyeléseim adták.

A vizsgálatok során fény derült arra, hogy a faj állománya hosszú távon pozitívan reagál a természetvédelmi beavatkozásokra, különösen az új mesterséges oszlop- és költőládák telepítésére.

Az utóbbi években az Alapítvány 37 új, oszlopra szerelt ládát helyezett ki Zala vármegyében, amelyek nagy részét gyöngybaglyok és vörös vércsék foglalták el. Az adatok alapján a mesterséges költőhelyek használata növelte a költési sikert és a fiókaszámot, ezzel bizonyítva a beavatkozások hatékonyságát. Az eredmények alátámasztják, hogy a 2009-es évektől fokozatosan növekszik a vármegyében meggyűrzött fiókák száma annak köszönhetően, hogy a GYBA folyamatosan karbantartja a költőhelyeket, valamint új templomokat, gazdasági épületeket von be.

A legfőbb veszélyeztető tényezők közé tartozik a költőhelyek megszűnése (templomfelújítások, épületlezárások), a mezőgazdasági vegyszerek és rágcsálóirtók használata, a közúti elütések, az áramütések, valamint a nyest jelenléte. Az említett veszélyeztető tényezők mérséklése fontos lenne a faj hosszútávú fennmaradásához.

A vizsgálati eredmények alapján a nullhipotézist nem fogadom el (miszerint a gyöngybagoly állomány nem növelhető hosszútávon természetvédelmi beavatkozásokkal), mivel az

„Eredmények” című fejezet egyértelműen kimutatta, hogy az új költőládák létesítése és a rendszeres karbantartás pozitív hatással van a költési sikerre, valamint a fiókszám növekedésére Zala vármegyében.

Összességében a dolgozat bizonyítja, hogy a tudatos, helyi szintű természetvédelmi beavatkozások és a mesterséges költőhelyek (legfőképp oszlopládák) kihelyezése képesek ellensúlyozni a tájhasználat változásából fakadó negatív hatásokat, ezáltal a gyöngybagoly a jövőben is fontos szereplője maradhat a mezőgazdasági ökoszisztémáknak.